

ועדה מיוחדת לפי סעיף 44(א) לפקודת הרופאים [נוסח חדש] התשל"ז-1976

20.5.20

כ"ו אייר תש"ף

בעניין שבין :-

הנקבל :-

פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנהל הכללי
ע"י ב"כ עו"ד לילך מהודר ממשדד התובעת הראשית
משרד הבריאות

לבין

הנקבל :-

ד"ר אברהם לוי

רופא מורשה, מומחה בכירורגיה פלסטית

ע"י ב"כ עוה"ד עופר דורון ו/או ערן קמרט

המלצה

הועדה

בתאריך 14.5.19 מינה מר בנימין נתניהו, ראש הממשלה ושר הבריאות את חברי הועדה :- ד"ר יוסף בר - יו"ר, נציג המנהל הכללי, ד"ר יואב גרונוביץ - חבר, נציג הסתדרות הרופאים, עו"ד זמירה גולדנר - חברה, נציגת היועץ המשפטי לממשלה, לדון בקובלנת המשנה למנהל הכללי לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים [נוסח חדש] תשל"ז-1976 (להלן :- הפקודה).

הקובלנה ודיוני הועדה

1. כנגד הנקבל, רופא מורשה ומומחה בכירורגיה פלסטית, הוגשה בחודש יוני 2019, קובלנה (נושאת תאריך 25.2.19), בה הואשם הנקבל בהתנהגות שאינה הולמת רופא מורשה בניגוד לסעיף 41(1) לפקודה, בכך שפרסם פרסומות לעיסוקו באמצעי המדיה השונים - בעיתונות הכתובה, באתר ובדף הפייסבוק שלו, פרסומות שיש בהן כדי להטעות או שיש בהן משום פגיעה בכבוד המקצוע בניגוד להוראות תקנות הרופאים (אישור תואר מומחה ובחינות) תשל"ג-1973 (להלן "תקנות הרופאים"), ובניגוד להוראות תקנות הרופאים (פרסומת אסורה) התשס"ט-2009 (להלן "תקנות הפרסומות").
2. בתאריך 18.7.19 התכנסה הועדה לדון בכתב הקובלנה.
 - א. בפתח הדיון ביקשה ב"כ הקובל לתקן טעויות שנפלו בכתב הקובלנה
 - ב. ב"כ הנקבל העלה בפנינו טענות על פגמים שנפלו בניסוח כתב הקובלנה וטעויות עובדתיות.
 - ג. לאחר הפסקה, ולבקשת הועדה הוגשה לנו קובלנה מתוקנת (נושאת תאריך 18.7.19).
 - ד. ב"כ הנקבל הגיש תשובה לקובלנה בה העלה שורה של טענות מקדמיות, אותן פירט גם בפנינו.

ה. אף שחתקיים בפנינו זיון ארון' ונשמעו טיעונים כבדי משקל, בחרנו שלא לפרט כאן את כתב הקובלנה המתוקן ואת כל טיעוני ב"כ הצדדים, שכן בדיון שהתקיים ביום 29.10.19, התייתרו הטענות והמחלוקות, הוגש כתב קובלנה מתוקן בשנית, הנקבל הודה במסגרת הסדר טיעון וב"כ הצדדים חזרו על טענותיהם בפנינו, ככל שהיו רלוונטיות לטיעוניהם בדבר אמצעי המשמעת ההולם.

3. בתאריך 29.10.19 התכנסה הועדה בשנית. בפתח הדיון הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון במסגרתו הוגשו קובלנה מתוקנת (בשנית) נושאת תאריך 7.10.19 (להלן: הקובלנה המתוקנת), והסכם להסדר טיעון, לפיו הנקבל יודה במעשים המיוחסים לו בכתב הקובלנה המתוקן, שני הצדדים יבקשו מהועדה להמליץ על אמצעי משמעת של התראה. הובהר בהסכם כי ההסכם הינו בין הצדדים בלבד ולא כובל את ועדת המשמעת או את כבוד השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב לאמור בו.

4. בקובלנה המתוקנת הואשם הנקבל בעבירות הבאות:-
א. הנקבל פרסם עצמו בניגוד להוראות תקנות הרופאים ובניגוד להוראות תקנות הפרסומות, וכן בניגוד לפקודה, הכל כמפורט להלן:-
ב. הנקבל או מי מטעמו, פרסם באתר האינטרנט שלו כי הנקבל הוא "מומחה לכירורגיה פלסטית ואסתטית". מדובר בתחום שאינו קיים, בניגוד לתקנה 2(א)1 ו-2(א)1(ו) לתקנות הפרסומות, פרסומת מטעה לעניין התכנים, ובניגוד לתקנה 2 לתקנות הרופאים.
ג. הנקבל פרסם במוסף "מענטש" של ידיעות אחרונות (גיליון 1 אוקטובר 2018) בעמ' 11-12, במרכז העיתון, מודעה על פני 2 עמודים שלמים בניגוד לתקנה 2(ב)3 לתקנות הפרסומות המתירות פרסומת עד גודל של חצי עמוד, וכן בניגוד לתקנה 2(ג)2 לתקנות הפרסומות האוסר שימוש בתצלום של אברי גוף מוצנעים.
ד. בנוסף, פרסם הנקבל פרסומת שיש בה משום פגיעה בכבוד המקצוע, בדף הפייסבוק שלו כאשר ציין שמות ופרסם אנשים מפורסמים וידועי שם, המצוטטים לכאורה בדברים הקשורים לטיפולים אסתטיים, וזאת בניגוד לתקנה 2(א)2 לתקנות הפרסומות.
ה. הפרסומים האסורים צורפו כנספחים א-ג לכתב הקובלנה.
ו. הנקבל הואשם בעבירות של התנהגות בדרך שאינה הולמת רופא מורשה, בניגוד לסעיף 141(1) לפקודה, בכך שפרסם פרסומות לעיסוקו באמצעי המדיה השונים – בעיתונות הכתובה, באינטרנט – באתר שלו ובדף הפייסבוק שלו, פרסומות שיש בהן כדי להטעות או שיש בהן משום פגיעה בכבוד המקצוע, בניגוד לסעיף 2(א)1 ו-2(א)1(ו), בניגוד לסעיף 2(א)2, 2(ג)2 ו-2(ג)3(ב) לתקנות הפרסומות וכן בניגוד לסעיף 2 לתקנות הרופאים.

5. עוד הסכימו ב"כ הצדדים כי לאור ההסכמות, מתייתרות טענות ב"כ הצדדים שעלו בדיון ביום 18.7.19 וככל שתהיינה רלוונטיות, יטענו הצדדים את הטענות מחדש כנימוקים לאמצעי המשמעת ההולם.

6. לאחר שקיימנו בירור עם הנקבל, שוכנענו כי הבין את עובדות כתב הקובלנה, את משמעות הודאתו בעובדות אלה והתוצאות האפשריות של הודאתו. עוד שוכנענו כי הנקבל הבין שהועדה וכב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב אינם כבולים להסכמות שהושגו בין הצדדים לעניין אמצעי המשמעת וכי הועדה או כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב רשאים לסטות מההסכמות אלה.
7. הנקבל הודה בעובדות כתב הקובלנה המתוקן והוסיף כי הפרסום נעשה בתום לב.

8. לאור הודאת הנקבל בכתב הקובלנה המתוקן אנו ממליצים להרשיעו בעבירות של התנהגות בדרך שאינה הולמת רופא מורשה, בניגוד לסעיף 141(1) לפקודה, בכך שפרסם פרסומות לעיסוקו באמצעי המדיה השונים – בעיתונות הכתובה, באינטרנט – באתר שלו ובדף הפייסבוק שלו, פרסומות שיש בהן כדי להטעות או שיש בהן משום פגיעה בכבוד המקצוע, בניגוד לתקנות 2(א)1 ו-2(א)1(ו), 2(א)2, 2(ג)2 ו-2(ג)3(ב) לתקנות הרופאים (פרסומת אסורה) התשס"ט-2008 וכן בניגוד לסעיף 2 לתקנות בניגוד לתקנות הרופאים (אישור תואר מומחה ובחינות התשל"ג-1973).

טיעוני ב"כ הקובלת לאמצעי המשמעת

9. אף שעבירות הפרסומת האסורה נחזות להיות עבירות קלות, יש בהן כדי לפגוע בכבוד המקצוע ובאמון הציבור ברופאים, ואלה הן בין היתר ממטרותיו של ההליך המשמעת, שנועד גם להעביר מסר חרתעתי לציבור הרופאים (ע"א 1079/04 ד"ר ליביו לאור נ' שר הבריאות, בעמ' 362, ע"א 50/91 אדגר סבין נ' משרד הבריאות, בעמ' 33).
10. ב"כ הקובל ציינה כי בין שיקוליה להסתפק באמצעי המשמעת של התראה, היתה העובדה כי בשונה ממקרים אחרים שנדונו בפני ועדות המשמעת בנושא פרסומת אסורה, בהם הותלה רישיונם של רופאים ורופאי שיניים ובחלק מהמקרים לתקופות משמעותיות, מקרים אלה תואפיינו בכך שהנקבלים, אף שהוזהרו באיסור שבפרסומיהם, המשיכו לפרסם בניגוד לאזהרות ובניגוד לדין והתמידו בהפרת ההוראות.
11. במקרה זה לא הוזהר הנקבל מראש. אף שאין חובה על משרד הבריאות להזהיר טרם הגשת הקובלנה, הרי שבשונה ממקרים אחרים, לא היתה בעניינו של הנקבל אזהרה והתנהגות מפרה בעקבותיה (החלטה 14-19, כב' השופט בדימוס אמנון סטרשנוב).
12. במענה לשאלות חברי הועדה האם היו מקרים נוספים בהם עמדו רופאים ורופאי שיניים לדין משמעתי מבלי שהוזהרו תחילה על האיסור שבהתנהגותם, הבחירה ב"כ הקובל כי במהלך השנה האחרונה היו מקרים כאלה אולם אין עדיין החלטות או תמלצות. ב"כ הקובל תורה והדגישה כי קיימת סמכות לפתוח בהליך משמעתי גם במקום שלא היתה אזהרה.
13. שיקולים נוספים בהמלצת ב"כ הקובל לאמצעי המשמעת של התראה היו הודאתו של הנקבל והסרת הפרסומים. לנקבל אין עבר משמעתי ואף שמדובר בשלושה פרסומים שונים, הנסיבות המיוחדות בתיק מצדיקות אמצעי משמעת של התראה.

טיעוני ב"כ הנקבל לאמצעי המשמעת

14. כתב הקובלנה מייחס לנקבל שלושה פרסומים בלבד, כולם ברובד הנמוך של הפרסום האסור. בפרסום אחד מדובר בגודל המודעה, בשימוש בתואר מומחה לכירורגיה פלסטית ואסתטית (הוספת המילה אסתטית לתואר מומחה) ושיתוף של סרטוני כתבות לא פרסומיות שהוצגו באתרי חדשות כגון מאקו ו-y net בדף הפייסבוק שלו.
15. העבירות בוצעו בתום לב והפרסומים הוסרו מיד עם קבלת הקובלנה, מבלי שקדמה לכך כל התראה ממשרד הבריאות.
16. אין בעבירות כל יסוד של הטעיית הציבור, מדובר בעבירות שהן טכניות במהותן. הנקבל לקח אחריות מלאה על הפרסום שנעשה, והודה בכתב הקובלנה, אף שהיו לו טענות מוצדקות במסגרת טענת הגנה מן הצדק כגון – אכיפה בררנית וסטיה מהנוהל במשרד הבריאות במקרים דומים.
17. מאז הותקנו תקנות הפרסומת נדרש משרד הבריאות לבחון את ביצוע התקנות ואכיפת הפרסום התקין. במשרד הבריאות פועל גוף מנהלי שאחד מתפקידיו הוא התראה ופיקוח על נושא הפרסום במקצוע הרפואה ורפואת השיניים, והבאת המקרים המתאימים בפני ועדה למניעת הטעיית הציבור בפרסום. על פי הנוהל הקיים במשרד הבריאות מזה שנים רבות, במקרה של טענה בדבר ביצוע פרסום אסור בניגוד לתקנות הפרסום, נהוג לערוך פנייה מוקדמת לרופא/רופא שיניים בה הוא נדרש להסיר או לתקן את הפרסום האסור. ורק במקרה בו הרופא מתעלם מהפנייה נוהגים לפתוח בהליך משמעתי. בפועל, היו מקרים בהם ההפרה לא תוקנה ולא ננקט הליך משמעתי אלא פנו שוב ושוב באזהרות.

18. לונמיכה בטענתו הגיש לנו ב"כ הנקבל את המסמכים 1/א-י"ג, שהם מכתבי פניה מוקדמת להסרת פרסום אסור שנשלחו לרופאים, לרופאי שיניים וגם למוסדות רפואיים בין התאריכים 14.4.16 ועד 19.3.18.

19. אילו קיבל הנקבל התראה לגבי הפרסומים הנטענים בכתב הקובלנה, טרם הגשתה, היה מתקן את הטעון תיקון באופן מידי וההליך המשמעותי היה מתייחס. החריגה מנוהל משרד הבריאות מהווה שיקול וטעם לקבלת הסכמת הצדדים לנקיטת אמצעי משמעת ברף הנמוך ביותר.

20. קיימים פרסומים של בתי חולים ומוסדות של המדינה המציגים באתרי האינטרנט שלהם בריש גלי פרסומים זהים לאלה בהם הואשם הנקבל. למשל – בית חולים רמב"ם מציג בפרסומיו את המומחיות בכירורגיה פלסטית כמומחיות ברפואה פלסטית ואסתטית, ואת מנהל המחלקה כמנהל המחלקה לכירורגיה פלסטית ואסתטית (נ/4). כך למשל גם האיגוד הישראלי לכירורגיה פלסטית ואסתטית (תקנון האיגוד נ/2).

21. הנקבל מועסק ביחידה לכירורגיה פלסטית ואסתטית בבית החולים מאיר בכפר סבא. במסמכים הרשמיים של בית החולים, באתר האינטרנט של בית החולים ובפרסומי המחלקה מופיע שם המחלקה "כירורגיה פלסטית ואסתטית". ללמדנו שאין בכך הטעיה של הציבור אלא שימוש רווח גם על ידי גופים ציבוריים, ובוודאי שימוש בתום לב מצד הנקבל.

22. בימים אלה מסתיים הליך של הסדרת ההכרה בהתמחות בכירורגיה פלסטית ואסתטית, בדרך של תיקון התקנות ושינוי תואר המומחה לכירורגיה פלסטית למומחה בכירורגיה פלסטית ואסתטית.

23. הנקבל שיתף בדף הפייסבוק שלו בקישור לסרטון ולכתבות שאינן פרסומת, שפורסמו במרשתת באתרים אחרים כמו Ynet ו-Mako. אין מדובר בצילומים, או מטופלים שלו, מוזכרים שמות של רופאים אחרים שטיפלו, ללמדנו שכוונתו לא היתה לפרסם את עצמו.

24. יש לתת משקל לעובדה שהפרסומים הוסרו באופן מידי.

25. הפרסום בידענות אחרונות היה פרסום חד פעמי. פורסמה תמונת צוודית של גוף ופלג גוף עליון של גבר ורק בדיעבד הבין הנקבל שלטעמו של משרד הבריאות מדובר באיברים מוצנעים. פרסום כזה נמצא ברף הנמוך של פרסום לעומת פרסום תמונות של חזה נשי או איברי מין.

26. האינטרס הציבורי כמו גם הנסיבות המיוחדות של תיק זה מצדיקות קבלת הסדר הטיעון ואימוצו. אמצעי המשמעת המוצע – התראה – הולם את הנסיבות, קובלנה שהוגשה בעבירות מינוריות של פרסום אסור שניתן היה לחסוך את הגשתה אילו נעשה שימוש באמצעי מנהלי של אזהרה (ר' לעניין זה החלטת כב' השופט סטרשנוב מסי' 21/18).

27. הנקבל הוא רופא ערכי, מקצועי ואכפתי כלפי עמיתיו למקצוע וכלפי מטופליו. מפנה למכתבו של מנהל המחלקה והממונה עליו פרופ' אבשלום שלום: "ד"ר לוי הינו אחד הכירורגים הפלסטיים הצעירים והמבטיחים ביותר, בעל ידע נרחב ומעבר להיותו רופא מעולה, הינו אדם נעים הליכות ורחב אופקים... מופת ודוגמה לדור הצעיר". בנוסף הוגשו לעיונו מכתבי תודה והערכה של מטופלים (נ/6 א-ז).

28. לאור כל הנימוקים לעיל, מתבקשת הועדה להמליץ על קבלת הסדר הטיעון והטלת אמצעי משמעת של התראה.

דיון והמלצה

29. שמענו מבי"כ הקובל כי עד לפני כשנה הוזתרו רופאים ורופאי שיניים על פרסומים אסורים, וברוב המקרים, כשהפרסום היה מצומצם בהיקפו ובהפרות, והמחדל תוקן, לא נפתח חליך משמעותי. בהתאם לכך, קובלנות משמעותיות הוגשו בעיקר כשהנקבלים התמידו בהפרת התקנות גם לאחר שהוזתרו, ובשל כך אף הוטלו עליהם אמצעי משמעת של התליית רישיון.
30. אין חולק כי ניתן לפתוח בחליך משמעותי לגבי פרסום אסור גם אם הנילון/הנקבל לא הוזתר תחילה על מעשיו. יחד עם זאת סברנו שסטייה ממדיניות אכיפה הנוהגת מספר שנים, מתאיבת, למצער, הודעה לציבור הרופאים על כך וריענון הידע וההוראות בדבר הפרסום המותר והאסור.
31. הפרסום האסור היה מצומצם בהיקפו וברף הנמוך – שלושה פרסומים ובהם – מחצית פרסומת אחת בעיתון בהריגה ממגבלות גודל הפרסומת ופרסום תמונה של פלג גוף עליון חשוף של גבר, שיתוף כתבות בעמוד הפייסבוק, ושימוש בתואר מומחה ברפואה פלסטית ואסתטית, כשהתוספת "אסתטית" אינה מוכרת כתחום מומחיות אך רווחת בפרסומים של מוסדות רפואיים.
32. לנקבל אין עבירות משמעת, וממכתבי ההערכה שצורפו עולה כי תפקודו כרופא הוא ללא רבב.
33. במקרה שבפנינו הנקבל הסיר את הפרסומים ותיקן את הדרוש תיקון, מיד כשהגיעה לידי הקובלנה, ולאור זאת ניתן לשער כי בעניינו של הנקבל היה נחסך החליך המשמעותי, אילו הוזתר מראש.
34. לאור נסיבות אלה מצאנו לנכון לחמליץ בפניך על קבלת הסדר הטיעון והטלת אמצעי משמעת של התראה.
35. אין לנו אלא להפנות לדברים שאמר כ"י השופט (בדימוס) סטרשנוב בהחלטה 21/18, בסעיף 8 להחלטה: "בשולי הדברים, הנני ממליץ בפני הרשויות המוסמכות לבחון מחדש את מדיניות ההעמדה לדין בגין עבירות של פרסומת אסורה, בכלל, ובמקרים שחומרתם קטנה, בפרט... סבוריני, כי בנסיבות שכאלה "אין הצד שווה בנוק המליץ" (אסתר ז', פסוק ד'), והנני ממליץ בפני הרשויות המוסמכות לבחון האם לא ניתן להסתפק במקרים כגון דא בצעדים מנהליים, כגון, זימון לנזיפה בפני בעל תפקיד במשרד הבריאות או כל אמצעי אחר".

3. א. א. כ.
זמירה גולדנר, ע"ד
מ.ר. 10757

המרכז הלאומי לטיפול בנזק
ד"ר יואב גרונביץ
מ.ר. 14264
מנהל המערכת לטיפול בנזק

ד"ר יוסי בר
מנהל כרמל ילדים
מנהל מניפול נמוך כללי
מנהל מניפול נמוך ילדים
מ.ר. 17076
מ.ר. 10167
מ.ר. 14264
מ.ר. 17232

ד"ר יוסף בר – יו"ר, ד"ר יואב גרונביץ, חבר ועדה, עו"ד זמירה גולדנר, חברת ועדה
נציג המנהל הכללי, נציג חסותדרות הרופאים, נציגת חינוך המשפטי לממשלה